

AESCHYLUS

PRIKALTAS PROMETĖJAS

Iš sen. graikų kalbos vertė

RIČARDAS MIRONAS

V E I K Ė J A I

GALIA } dievybės, Dzeuso valios
PRIEVARTA — nebylus asmuo } vykdytojos
HEFAISTAS — ugnies dievas, kalvis
PROMETĖJAS — titanas, žmonių geradarys
Okeanidžių (nimfų, Okeano dukrų) **CHORAS**
OKEANAS — titanas, Prometėjo motinos Temidės brolis
IJO — dievo Inacho duktė
HERMIS — Dzeuso pasiuntinys

PROLOGAS

Tolimosios Skitijos kalnai. Hefaistas, Galia ir Prievarta veda Prometėją ir rengiasi prikalti jį prie uolos

GALIA

Į nepasiekiamą atvykom žemės kraštą,
 Šalin laukinių skitų — dykumon tuščion.
 Dabar įvykdyti turėsi tu, Hefaiste,
 Čionai įsakymą, kurį tau davė tėvas.
 5 Tau piktadarį šį stipriais plieniniais pančiais
 Prie skardžio aukštojo pritvirtinti reikės.
 Pagrobęs iš dangaus, jis drįso tavo žiedą,
 Visų menų šaltinį — spindinčiąją ugnį
 Mirtingiems dovanoti. O už tokią kaltę
 10 Turės dabar kentėt dievų uždėtą bausmę.
 Tegu išmoksta jis paklusti Dzeuso valdžiai
 Ir nusikrato noro gelbėti žmonėms.

HEFAISTAS

Jūs tą įsakymą, o Prievarta ir Galia,
 Kurį iš Dzeuso gavot, esate įvykdę,
 15 Ir čia daryti jums jau nieko nebelieka.
 Bet ar išdrįsiu aš sau giminingą dievą¹
 Čia smurtu prirakint prie áudringos uolos?
 O vis dėlto tatai turėsiu aš išdrįsti,
 Nes juk didžiai sunku nepaisyt tėvo žodžių.
 (*Kreipdamasis į Prometėją*)

20 Temidės protingosios vaike aukštaminti!
 Variniais pančiais aš prie šios niūrios viršūnės
 Tave prieš savo norą nenorom prikalsiu,

Ir čia nei jokio balso niekad neišgirsi,
 Nei mirtingųjų veido niekad neregėsi.
 25 Tiktai karšta liepsna žaruojančiosios saulės
 Tavošios odos spalvą žiauriai nublukdys.
 Ir džiaugsmas ims tave, naktis kai margarūbė
 Paspėps dienos tau šviesą ir kai auštant vėl
 Rytinio šerkšno šaltį saulė išblaškys.
 30 Ir nuolatos tu jausi baisią skausmo našta,
 Nes tas, kuris tave iš šios žiaurios kankynės
 Išlaisvinti turės, dar juk nėra užgimęs.
 Štai vaisiai tavo meilės, rodytos žmonėms.
 Pats dievas būdamas, rūstaujančių dievų
 35 Nepaisei ir žmonėms per daug teikei garbės.
 Už tai tu būsi sargas šios liūdnošios uolos.
 Be miego, visad stačias, kelių nesulenksi,
 Vaitosi nuolatos ir aimanuosi karčiai,
 Bet veltui: Dzeuso nepalenkiama širdis —
 40 Kiekvienas juk nuožmus, naujai pagrobęs valdžią.

GALIA

Gerai. Ko gi gaišti ir gaudinies tuščiai?
 Ar tau nėra grasus dievams šlykščiausias dievas?
 Jisai juk tavo garbę išdavė žmonėms!

HEFAISTAS

Daug reiškia giminystė ir bendri darbai.

GALIA

45 Aš sutinku. Bet kaip tu savo tėvo žodžių
 Gali nepaklausyt? Ar tai nebus baisiau?

HEFAISTAS

Pilna tu atžarumo ir tikrai žiauri.

GALIA

Nes nepadės nė kiek čia tavo raudos. Kam gi
 Tau reikia vargti veltui, be jokios naudos?

HEFAISTAS

50 Kaip savo amato dabar neapkenčiu!

GALIA

Dėl ko gi? Tavo menas, kalbant atvirai,
 Nėra juk priežastis nelaimių dabartinių.

HEFAISTAS

O vis dėlto geriau jį kitas būtų gavęs.

GALIA

Dievams priklauso viskas, tik valdžia ne jų².

⁵⁵ Nėra juk niekas laisvas, Dzeusą teisškirus.

HEFAISTAS

Žinau ir atsakyti neturiu tau nieko.

GALIA

Bet paskubėki jam uždėti grandines,

Kad tėvas neišvystų gaištančio tavęs.

HEFAISTAS

Nejaugi nematai? Jau pančiai parengti.

GALIA

⁶⁰ Paėmęs juos dabar, ant rankų jam uždėk.

Galingai kūju smogęs, prie uolos prikalk jį.

HEFAISTAS

Šį darbą jau darau ir, rodosi, ne veltui.

GALIA

Suduok dar kartą čia ir neatleisk priveržęs —

Jis išeitį gudriausią visados suras.

HEFAISTAS

⁶⁵ Šios rankos jis tikrai nebegalės išlaisvint.

GALIA

Dabar tvirtai prikalk gudruoliui kitą ranką,

Idant suprastų jis, kad Dzeusas protingesnis.

HEFAISTAS

Mane jisai tik vienas keikt galės teisėtai.

GALIA

Šio kylio įžūlaus plieninį dantį stvėręs,

⁷⁰ Kiaurai jam per krūtinę pervaryk jėga.

HEFAISTAS

Verkiu dėl tavo skausmo, vargše Prometėjau.

GALIA

Tu vėl svyruot imi? Tau gaila Dzeuso priešų?

Žiūrėk, kad dėl savęs netektų aimanuoti!

HEFAISTAS

Tu reginį matai, kurio nekenčia akys.

GALIA

⁷⁵ Matau, kad gauna jis vien tai, ko nusipelnęs.

Diržais dar šonus jam apjuosti pasistenk.

HEFAISTAS

Kas reikia — pats žinau. Per daug manęs neragink.

GALIA

Ne, raginsiu tave balsu didžiu ir griežtu:

Eik apačion dabar, suveržk jam žiedu kojas!

HEFAISTAS

⁸⁰ Matai — jau padaryta: darbas šis neilgas.

GALIA

Dabar jam kojų pančius pasistenk suveržti:

Atmink, kad griežtas bus tavų darbų teisėjas!

HEFAISTAS

Šneka liežuvio tavo — pavėdi į veidą!

GALIA

Graudinkis sau, jei nori, tik nedrįsk prikaišiot

⁸⁵ Nei įžūlumo man, nei prigimties šiurkščios.

HEFAISTAS

Mes galim eiti jau: supančiotas jis visas.

GALIA (*Prometėjui*)

Būk įžūlus dabar ir dovanas dievų

Trumpamžiams dovanok pavogęs. Argi tau

Galės tie mirtingieji kančią apmalšinti?

⁹⁰ O numatytoju be reikalo tave

Vadina dangiškieji³. Nes ir tau pačiam

Koks numatytojas juk būtų reikalingas,

Kuris parodytų, kaip šios dalios išvengti.

Hefaistas, Galia ir Prievarta pasišalina

PROMETĖJAS (*po ilgokos pauzės, lyg atbusdamas iš sustingimo*)

O dieviškas dangau! O vėjai greitasparniai!

⁹⁵ O skaisčios upių versmės! Marių begalinių

Bangų beribis šypsni! Tu, motute žeme!

Ir saulės visaregio rato aš šaukiuosi:

Žiūrėkit jūs, ką dievas kenčia nuo dievų!

Jūs matote, koks įžeidimas

¹⁰⁰ Man plėšo širdį. Ir kentėsiu

Aš daugelį tūkstančių metų.

Naujasis viešpats laimingųjų

Štai kokią prieš mane išrado

Bausmę gėdingą!

- ¹⁰⁵ Deja, deja, vaitosiu aš iš skausmo
 Ir šiandien, ir rytoj. Kada gi bus
     Kančių manųjų galas?
 Bet ką gi aš kalbu? Žinau tikrai aš visa,
 Kas turi būt, iš anksto. Nė viena kančia
¹¹⁰ Nebus man netikėta. Kas likimo lemta,
 Turėsiu kęst kančiausiai, nes gerai žinau,
 Kad būtinybės galios neįveiks jau niekas.
 Aš negaliu tylėti dėl dalios savosios
 Nei netylėt dėl jos. Mat dovanas žmonėms
¹¹⁵ Suteikęs, šį likimą, vargšas, užsitraukiau.
 Pavogęs iš dangaus ir nendrėje pastėpęs,
 Aš atnešiau žmonėms ugnies šaltinį slaptą,
 Kuris visų menų išmokė mirtinguosius
 Ir naudą didelę jiems atnešė drauge.
¹²⁰ Už tokias tad kaltes kenčiu aš šitą bausmę,
 Po atviru dangum prikaltas prie uolos.
     Oi! Oi! Deja! Deja!

Artinasi Okeanidžių choras

- Koks tai balsas, koks kvapas atskrido manėsp?
 Ar iš dievo jisai, ar mirtingo žmogaus?
¹²⁵ Ar nežinomas pusdievis siunčia jį man?
 Ar atvyko prie šios tolimosios uolos
 Pamatyti kančių, ar kitokiu tikslu?
     Štai aš supančiotas, tas dievas nelaimingas,
     Tas Dzeuso priešas! Aš visiems dievams,
¹³⁰ Kurie tik lanko Dzeuso rūmus,
 Sukėliau neapykantą žiauriausią
     Už didelę meilę žmonėms!
 O varge! Kokį triukšmą vėl girdžiu?
 Gal paukščiai skrenda į mane ir švilpia
¹³⁵ Nuo jų greitų sparnų plakimo oras?
 Mane baugina visa, kas artėja!

Pasirodo Okeanidžių choras sparnuotuose vežimuose

P A R O D A S

I s t r o f a

CHORAS

Nebijok: atplasnojo prie šitos uolos,
 Lenktyniaudamas savo greitaisiais sparnais,
 Tėvo kietąją širdį palenkęs,
 140 Pulkas tavo bičiulių.

Mane lydėjo čia audringi vėjai,
 Nes aidas kalamosios geležies
 Prasiskverbė mūs urvo gilumon
 Ir gėdą šventąją many išsklaidė:
 145 Sparnuotu vežimu aš atskridau basa⁴.

PROMETĖJAS

Vaje! Vaje!

Tetijos⁵ vaisingosios dukros,
 Merginos tėvo Okeano,
 Kurs nepaliaujama srove
 150 Plačiai apjuosia visą žemę,
 Žiūrėkit į mane, matykit,
 Kaip, pririštas plieniniais pančiais,
 Einu viršūnių šios uolos
 Nepavydėtiną sargybą!

I a n t i s t r o f a

CHORAS

155 Aš matau, Prometėjau, ir išgąstis mano akis
 Ašaringa migla nugalėjo.
 Aš išvydau, kaip džiūsti tu čia, prie uolos,
 Dėl skaudaus įžeidimo,
 Kurį plieno sutvirtino pančiai.
 160 O juk vairuotojai nauji
 Olimpą valdo: Dzeusas neteisėtai,
 Naujus įstatymus įvedęs, viešpatauja
 Ir tai, kas kitados didinga buvo,
 Dabar paniekint nori.

PROMETĖJAS

165 Geriau mane jis būtų nugramzdinęs
 Į požemį, į Hado viešpatiją,

Kurion liūdnei negyvėliai keliauja,
 Į begalinį Tartarą, surišęs
 Žiauriom ir nenutraukiamom grandinėm,
¹⁷⁰ Idant nei dievas koks, nei kitas kas iš šitų
 Mano kančių linksmybės nesisemtų.
 Dabar gi, nelaimingas vėjo žaislas,
 Kentėdams priešui džiaugsmą aš teikiu!

II strofa

CHORAS

Kas iš dievų toks kietaširdis būtų,
¹⁷⁵ Kas džiaugsmą savo čia galėtų rodyt?
 Kurio nesugraudins kančia tavoji?
 Nebent tik Dzeuso! Visados
 Atkaklią savo valią siekia
 Jisai primesti. Dangiškąją gentį
¹⁸⁰ Jis nori tuo pavergti. Taip ir liks,
 Kol pasisotins jo žiauri širdis,
 Ar kol kas nors klastingai pasigrobs
 Taip sunkiai įsigyjamąją valdžią.

PROMETĖJAS

Ateis diena, valdovui laimingųjų
¹⁸⁵ Dar būsiu aš iš tikro reikalingas,
 Nors stiprūs pančiai mano kojas riša.
 Norės jisai, kad naują atidengčiau
 Jam sąmokslą, kuris atimt ketina
 Ir skeptrą jo, ir padėtį garbingą.
¹⁹⁰ Manęs nė kiek jo kalbos saldžiabalsės
 Nei jo visi meldimai neįtikins.
 Grasinimų siaubingų nepabūgęs,
 Aš niekadęs jam nieko neatskleisiu,
 Kol iš žiauriųjų pančių neišlaisvins
¹⁹⁵ Ir dar, be to, už tokį įžeidimą
 Man nesutiks prideramai atlygint.

II antistrofa

CHORAS

Nors ir drąsus tu esi, ir nelaimių kartybėj
 Niekam nenori nė kiek nusileist,

Vis dėlto tavo kalba per laisva.
 200 Verianti baimė kamuoja man širdį:
 Baisiai bijau aš dėl tavo likimo.
 Ar kada nors pamatyti galėsi
 Tolimą uostą savųjų kančių?
 Krono sūnaus neprieinamas būdas,
 205 Ir nenumaldoma Dzeuso širdis.

PROMETĖJAS

Aš žinau, kad žiaurus yra Dzeusas. Teisybę
 Vien tik sau pasiglemžęs jis turi. Tačiau
 Suminkštės jojo būdas, kai šitaip
 Bus palaužtas jisai.
 210 Tada, atšiaurų pyktį numalšinęs,
 Jis man ir sąjungą skubiai pasiūlys,
 Ir nuoširdžios draugystės paprašys.

CHORAS

Mums viską atidenk ir pasakyk aiškiausiai,
 Kuo Dzeuso kaltinamas tu esi? Už ką
 215 Kankina jis tave taip žiauriai ir gėdingai?
 Paaiškink mums dabar, jei nepakenks tai niekam.

PROMETĖJAS

Tikrai skaudu yra man apie tai kalbėti!
 Bet ir tylėt sunku — aš visad nelaimingas.
 Kai neapykanta dievus apėmus buvo
 220 Ir kai nesantaika iškilo tarpe jų:
 Vieni norėjo Kroną nulaipint nuo sosto,
 Kad viešpats būtų Dzeusas, o kitiems rūpėjo,
 Kad Dzeusui niekados dievų valdyt netektų,—
 Tada aš, duodamas geriausių patarimų,
 225 Visai nesugebėjau įkalbėt titanų,
 Vaikų Dangaus ir Žemės. Žiaurios jųjų dvasios
 Vien temokėjo niekint priemonės gudrias.
 Jie tarėsi be vargo nugalėt įstengsiai,
 Vien prievartos keliu. O man ne vieną sykį
 230 Temidė motina ir Žemė — vienas veidas
 Vardų didžios galybės⁶ — buvo pranašavus,
 Kaip toji ateitis turėtų išsipildyt:
 Kad viešpataujančius ne smurtu, ne jėga
 Reikėtų nugalėti, o klasta įveikti.

- 235 Kai jiems aš visa tai išaiškint žodžiais troškau,
Nesiteikė visai jie į mane žiūrėti.
Ir pasirodė man, kad būtų protingiausia
Su motina išvien prie Dzeuso prisidėti,
Pagalbos trokštančio, ir jį tuomet paremti.
- 240 Man patariant, anuomet Tartaro tamsiujų
Landynių gelmėse nukaršusįjį Kroną
Jie paslėpė kartu su jo kovos draugais⁷.
Dievų valdovas Dzeusas, šitiek iš manęs
Pagalbos susilaukęs, nori gi dabar
- 245 Tokiom žiauriom bausmėm už visa atmokėt!
Mat tokia jau liga visi tironai serga:
Pasitikėjimo neturi nė draugams.
Ko klausiate mane, dabar paaiškint noriu:
Dėl ko taip neteisingai baudžia jis mane.
- 250 Kai atsisėdo jis į savo tėvo sostą,
Tuojau dievams pradėjo dovanas dalyti
Ir šitaip jis tvirtai pastatė savo valdžią.
Tačiau visai nepaisė vargšų mirtingųjų:
Jis troško ištisai jų gentį sunaikinti
- 255 Ir kitą giminę visai naujai sukurti.
Tam nesipriešino, mane išskyrus, niekas.
Aš vienas išdrįsiau išlaisvint mirtinguosius,
Kad nenužengtų jie, sutriuškinti, pas Hadą.
Ir tik dėl to mane kamuoja šitos kančios,
- 260 Skausmingos iškentėti, o regėti graudžios.
Žmonių gailėdamasis, gailėsčio patsai
Iš nieko nesulaukiau. Žiauriai kankinuos,
Ir šitas vaizdas Dzeusui neatneš garbės.

CHORAS

- Tasai krūtinėj turi širdį geležinę
- 265 Ar iš akmens tasai nutekintas yra,
Kurs nesipiktintų dėl tavo šių kančių.
Ir aš taip pat išvysti jų jų nenorėjau,
Juk, jas išvydus, širdį spaudžia sopulys!

PROMETĖJAS

Turbūt draugams graudu žiūrėti į mane.

CHORAS

- 270 Gal vis dėlto šiek tiek toliau buvai nuėjęs?

PROMETĖJAS

Žmonėms aš nebeleidau numatyt likimo.

CHORAS

O kokius suradai nuo šios ligos jiems vaistus?

PROMETĖJAS

Apdalijau juos aklomis aš viltimis.

CHORAS

Taip, brangią dovaną žmonėms padovanojai!

PROMETĖJAS

²⁷⁵ Be to, aš atnešiau ir ugnį mirtingiesiems.

CHORAS

Tad trumpaamžiai turi švytinčiąją ugnį?

PROMETĖJAS

Kurios dėka išmoks jie daugelio menų.

CHORAS

Už tokias tad kaltes tave kamuoja Dzeusas,

Nė kiek neleisdamas apsiraminčiams skausmams,

²⁸⁰ Ir tavo šių kančių net galo nematyt?

PROMETĖJAS

Bus galas tik tada, kai Dzeusas panorės.

CHORAS

Ar panorės? Nesitikėk! Gal nematai,

Kad nusikaltęs tu? O apie tavo kaltę

Ir man nemalonu, ir tau skaudu kalbėti.

²⁸⁵ Bet tai palikime, geriau pasieškokim,

Kas išvaduos tave iš šitų štai vargų.

PROMETĖJAS

Lengvai galės tasai ir vargstančius pamokyt,

Ir kenčiantiems patart, kurs skausmo nepažino.

O aš gerai iš anksto visa tai žinojau,

²⁹⁰ Laisva, laisva valia esu aš nusikaltęs.

Nenoriu šito neigt. Ir, gelbėdamas žmones,

Vargus didžius aš užsikroviau sau pačiam.

Nors negalvojau aš, kad taip turėsiu nykti,

Kankinamas čionai ant šios aukštos uolos,

²⁹⁵ Kad atsidursiu aš ant šito pliko kalno.

Bet nevaitokite dėl skausmo dabartinio,

Nužengusios į žemę, būsimą likimą

Patirkit iš manęs ir viską sužinokit.

Aš jus prašau, prašau, skausmu pasidalykit
 300 Su tuo, kurs šiandien kenčia. Juk kitu laiku
 Aplanko ir kitus klajojanti nelaimė.

CHORAS

Mes į tavąjį šauksmą
 Atsiliepsim mielai, Prometėjau!

Tad, koja lengva
 305 Apleidusi greitąjį sostą
 Ir eterį, paukščių šventuosius takus,
 Aš einu į šią žemę kalnuotą,
 Tavuosius vargus
 Pilnai trokšdama išklaudyti.

Ore pasirodo O k e a n a s ant sparnuoto žirgo

OKEANAS

310 Atvykau pas tave, Prometėjau,
 Baigęs tolimą, ilgą kelionę,
 Greitasparnį valdydamas paukštį
 Vien tik savo valia, be žaboklių.
 Tavo kančios, žinok, teikia skausmo ir man.

315 Aš manau, kad ne vien giminystė
 Šitaip verčia mane pasielgti,
 Bet ir šiaip, nepažįstu nė vieno,
 Kurį gerbčiau daugiau už tave.
 Tai tikroji tiesa. Tai suprasi.

320 Aš nemėgstu tuščiai pataikauti.
 Tad parodyk, ką reikia daryti,
 Kuo čionai tau padėti turėsiu,
 Idant niekad sakyt negalėtum,
 Jog turi sau bičiulį tikresnį

325 Negu aš, Okeanas.

PROMETĖJAS (su ironija)

O! Ką matau! Ir tu? Tu ateini taip pat
 Pažvelgt į mano vargą? Kiek pasiryžimo!
 Bendravardes sroves⁸ ir išduobtus savaiame
 Urvus stogais uolotais — visa tai palikus,

330 Atvykt į šitą žemę — geležies tėvynę⁹!
 Ar atėjai išvysti manojo likimo

Ir pasipiktinti dėl mano šių skausmų?
 Tad štai tas reginys! Štai Dzeuso tas bičiulis,
 Kuris padėjo tironiją jam įtvirtinti!

335 Kokiom jįsai kančiom mane palenkti nori!

OKEANAS

Matau aš, Prometėjau, ir tau noriu duot,
 Nors tu ir pats gudrus, sveikiausią patarimą.
 Suprask, kas tu esi, parodyk naują būdą,
 Nes naują turime dabar dievų valdovą.

340 O jei aštrius žodžius taip šiurkščiai svaidsysi,
 Gal Dzeusas pats tave, nors daug aukščiau jis sėdi,
 Išgirs, ir pyktis jo, dabar teikiąs tau skausmo,
 Tada iš tikro jau vien žaislu pasirodys.

O nelaimingasai! Sutramdyk rūstį savo,
 345 Galvok, kas šitą kančią tau nutraukt galėtų.

Gal ir atrodo tau, kad aš kalbu niekus,
 Tačiau per daug išpuikusi žmonių kalba
 Juk tokio atpildo sulaukia, Prometėjau.

Esi nenuolankus, nepasiduodi vargui,

350 Prie šių vargų gal nori susilaukt naujų?
 Pasinaudok geriau pamokymu manuoju:
 Prieš akstį nesisirk. Juk tu ir pats matai:
 Nuožmus ir visagalis vienvaldys mus valdo.

Dabar jau eisiu aš ir, jei tiktai galėsiu,

355 Tave iš šių vargų išlaisvint pamėginsiu;
 O tu nusiramink ir liaukis piktžodžiavęs.

Esi per daug protingas: argi nežinai,
 Kad visados bausmė beprotę kalbą lydi?

PROMETĖJAS (*vis su ta pačia ironija*)

Pavydžiu tau tikrai — nekaltas pasirodei,

360 Išdrįšęs su manim pradėti visą žygį¹⁰.

Tačiau dabar gana, manim nebesirūpink:

Jo niekas neįtikins, nieko jis neklauso.

Žiūrėk, kad tau pačiam nekliūtų dėl kelionės!

OKEANAS

Geriau tu išmanai pamokyt artimuosius

365 Negu save: darbai parodė tai, ne žodžiai.

Bet aš turiu keliaut, nesulaikyk manęs.

Viliuos, viliuosi aš, kad man malonę šitą

Galės suteikti Dzeusas, ir iš šių vargų
Tave tada tikrai galėsiu išvaduoti.

PROMETĖJAS

- 370 Už tai tave giriu ir gyręs nesiliausiu:
Juk paslaugumui tavo niekas neprikiš.
Bet šitaip varginti savęs gal nereikėtų,
Nes veltui vargsi tu ir vargdams neatneši,
Nors vargti baisiai trokšti, man jokios naudos.
- 375 Todėl verčiau nurimk ir nuošaliai laikykis.
Jei aš ir nelaimingas, vis dėlto nenoriu,
Kad manosios nelaimės slėgtų ir kitus.
Oi ne, mane kankina ir dalia Atlanto,
To brolio manojo, kur, vakarų šaly
- 380 Tvirtai stovėdamas, pečiais parėmęs laiko
Dangaus ir žemės stulpą, didžią sunkenybę¹¹.
Taip pat pagailo man Tifono šimtagalvio¹²,
Iš žemės kilusio, to priešiško siaubūno,
Kilikijos olų gyventojų narsingo,
- 385 Kada taip žiauriai parblokštą išvydau jį.
Jis prieš visus dievus kovon pakilęs buvo,
Iš jo baisių nasrų tada mirtis sruveno,
Gorgonės liepsnos jam žaibavo iš akių¹³.
Atrodė, sunaikins jis Dzeuso viešpatystę.
- 390 Tačiau sutiko jį strėlė budrioji Dzeuso,
Žemyn trenkiąs perkūnas, kurs liepsna kvėpuoja,
Ir pagyrūniškas jam išmušė kalbas.
Į pačią širdį jam perkūno smūgis trenkė;
Netekdamas jėgų, jis virto pelenais.
- 395 Bejausmis kūnas jo tad guli išsitiesęs
Prie jūros sąsiaurio, ir slegia jį dabar
Baisus sunkumas Etnos, o viršūnėj kalno
Sau kala geležį sėdėdamas Hefaistas.
Ir kada nors iš ten siaubingai išsiverš
- 400 Karšti ugnies verpetai, plėšrūs jų nasrai
Sugrauš plačius laukus Sicilijos derlingos.
Štai tokiu tad pykčiu Tifonas atsiraugės —
Liepsningu sukuriu godžių ugnies strėlių,—
Nors suanglėjęs būtų jis nuo Dzeuso žaibo.
- 405 Patyręs tu esi, ne man tave ir mokyt,

Tad gelbėkis patsai, kaip išmanai geriausiai.
 O aš išsemt turėsiu šitą savo dalią,
 Kol Dzeusas atsileis, kiek apraminęs širdį.

OKEANAS

O argi nežinai tu šito, Prometėjau,
⁴¹⁰ Kad širdį sergančią pagydyt gali žodžiai?

PROMETĖJAS

Jei tinkamu metu ją norima suminkštint
 Ir ūmiai dvasiai niekas prievartos netaiko.

OKEANAS

O jeigu kas išdrįs ir panorės mėginti,
 Kokios bausmės sulauktų — man tu pasakyk.

PROMETĖJAS

⁴¹⁵ Tai būtų bergždžias darbas ir paika kvailystė.

OKEANAS

Norėčiau šia liga ir aš bent kiek pasirgti:
 Protingam naudingiau protingam neatrodyt.

PROMETĖJAS

Atrodo, ši klaida bus mano padaryta.

OKEANAS

Šiais žodžiais aiškiai vėl mane siunti namo.

PROMETĖJAS

⁴²⁰ Kad verkdams dėl manęs neįsigytum priešo.

OKEANAS

Ar to, kuris užvaldė visagalį sostą?

PROMETĖJAS

Taip, saugokis, kad jo širdis neįsižeistų.

OKEANAS

Tava nelaimė mus pamoko, Prometėjau.

PROMETĖJAS (*įniršęs*)

Keliauk, skubėk ir saugok šitokias mintis!

OKEANAS

⁴²⁵ Jau iškeliauju aš, man šitaip šaukt nereikia.

Jau drebina sparnais šį platų oro kelią
 Sparnuotas keturkojis: noriai pailsintų
 Savoj arklidėj jis nuvargusius kelius.

O k e a n a s išskrenda

PIRMAS STASIMAS

CHORAS

I s t r o f a

Raudu aš, Prometėjau,
430 Tavo liūdno likimo.
Srautas ašarų veržias
Iš silpnųjų akių man,
Vilgo skruostus manuosius,
Ir nedžiūsta šaltinis.
435 Negailestingas Dzeusas valdo
Pagal įstatymus savus
Ir ietim išdidžiai grasina
Dievams, laimingiems kitados¹⁴.

I a n t i s t r o f a

Visas kraštas jau skamba
440 Vien graudingom dejonėm.
Tavo didžiąją garbę,
Kur senovėj turėjai
Draug su broliais savaisiais,
Žmonės mini ir verkia.
445 Šventosios Azijos¹⁵ sodybų
Taip pat gyventojai visi
Užjaučia tavo gaudulingas,
Pasibaisėtinas kančias:

I I s t r o f a

Ir gyventojos drąsios
450 Net Kolchidės pakrančių —
Kariauninkės merginos¹⁶,
Ir būriai narsių skitų,
Kur Meotijos vandenys¹⁷
Laiko tolimą krantą,

II antistrofa

455 Taipgi Arijos¹⁸ žiedas,
 Pasišventęs Arėjui,
 Ir Kaukazo uolynuos
 Prisiglaudusio miesto
 Siautulingos kariaunos,
 460 Kurios žvangina ietim.

E p o d a s

Teko tik vieną anksčiau man matyt nelaimingą titaną.
 Spaudžia jį vargas sunkus ir nuoskaudos pančiai plieniniai.
 Dievas Atlantas jisai, kurs, nepaprastą jėgą turėdams,
 Ašį galingą dangaus savo nugara remia ir stena...

465 Taip stovės jis per amžius, o jūros banga,
 Su banga susidūrusi, baubia.
 Aimanuoja gelmė pragorinė...
 Po žeme nuolat gaudžia juodieji urvai,
 Kur Hadas valdovas. Ir upių srauniųjų
 470 Šventieji šaltiniai tik gailiai vaitoja.

PROMETĖJAS (*ilgokai patylėjęs*)

Jūs nemanykite, kad manyje puikybė
 Ar išdidumas tyli. Ne, man širdį graužia
 Mintis, kad taip mane išniekino gėdingai.
 O juk ne kitas kas, bet aš išdalijau
 475 Garbingas dovanas šitiems naujiems dievams.
 Bet nutylėkim tai. Juk apie tai kalbėt
 Jums, žinančioms, nereikia. Kančią mirtingųjų
 Pažinkit ir kaip juos, visai kvailus kadaise,
 Protingus padariau, mąstyti pamokinęs.
 480 Aš ne žmonėms prikišti apie tai kalbėsiu,
 Bet to, ką jiems daviau, išaiškint noriu naudą.
 Juk jie žiūrėdami anksčiau žiūrėjo veltui,
 Taip pat klausydami jie nieko negirdėjo.
 Per ilgą laiką jie kaip sapno vien šešėliai
 485 Daiktų gausybėje nebuvo susivokę.
 Jie plytinių namų statyti nemokėjo,
 Po saule stovinčių, dailidės menas buvo

Jiems svetimas visai. Jie po žeme gyveno
 Kaip judrios skruzdėlės, tamsių urvų gelmėj.
 490 Jiems trūko tikro ženkle, kad atskirt mokėtų
 Pavasarį gėlėtą nuo žiemos ar vaisių
 Turtingo rudenio; nesąmoningai viską
 Darydavo, kol aš išaiškinau žvaigždynų
 Jiems užtekėjimą ir slaptą nuskendimą.
 495 Taip pat skaičiavimą, visų menų puikiausią,
 Ir raidžių sąryšį jiems tasyk išradau.
 Aš jiems padovanojau atmintį darbingą,
 Tą mūsų motiną, kuri sukūrė viską.
 Uždėjau pirmas pavalkus aš gyvuliams,
 500 Į jungą įkinkiau juos, kad savaisiais kūnais
 Jie pavaduotų žmones prie sunkių darbų.
 Paklusnų atvedžiau aš prie vežimo žirgų
 Lyg papuošalą kokį turto prabangos.
 Ir niekas, be manęs, jūreiviams neišrado
 505 Vežėčių linasparnių, klaidžiojančių jūroj.
 Tokių štai reikmenų mirtingiems suradau.
 Bet, nelaimingas aš, jau pristigau gudrybės,
 Kad išsilaisvinčiau iš vargo pats dabar.

CHORAS

510 Kenti gėdingą kančią ir, pametęs protą,
 Klejosi tu. Tarytum gydytojas blogas
 Nusimeni susirgęs ir neišmanai,
 Kokiais save galėtum vaistais bepagydyt.

PROMETĖJAS

Jei išklausytum viską, dar daugiau nustebtum,
 Kiek išgalvojau aš gudrybių ir menų.
 515 Štai kas svarbiausia bus: anksčiau susirgę žmonės
 Negaudavo pagalbos — vaisto neturėjo
 Suvalgyt ar išgert, ar vien tiktai patepti.
 Be vaistų džiūdavo, kol aš parodžiau jiems,
 Kaip reikia gydyklus gaivinančius maišyti,
 520 Kad nuvaikytų nuo savęs visas ligas.
 Aš nustačiau žmonėms daug būdų pranašauti.
 Išskyriau iš sapnų aš pirmas tuos, kurie
 Tikrove turi virst. Išaiškinau šauksmus,
 Jiems nesuprantamus. Tiksliausiai nusakiau

- ⁵²⁵ Ženklų, kely regėtų, reikšmę pranašingą.
 Išmokiau sekt skridimą riestanagių paukščių.
 Parodžiau jiems paukščius, kur gera pranašauja,
 Ir bloga lemiančius savąja prigimtim.
 Parodžiau, kaip gyvent kiekviens geriausiai mėgsta,
⁵³⁰ Kas laikosi krūvoj, kas ko nekenčia, myli.
 Išaiškinau žmonėms, kad vidurių gluotnumas
 Ir jų spalva parodo, ar dievybėms aukos
 Malonios gali būt. Tulžies ir kepenų
 Grožybę paslaptinę, riebalais apklotas
⁵³⁵ Galūnes ir šlaunis sudeginęs ilgąsias,
 Aš žmones įvedžiau į slėpiningą mokslą
 Ir aiškius padariau liepsnos skaisčiosios ženklus,
 Kurių pirmiau nematė žmonės lyg akli.
 Ir tai ne viskas dar. Kas pasakyt galėtų,
⁵⁴⁰ Kad žemės gelmėse atradęs prieš mane
 Ir geležį, ir varį, auksą ir sidabrą —
 Tiek daug slaptų gėrybių, taip žmonėms naudingų?
 Žinau tikrai, kad nieks. Nebent plepys — melagis.
 Žodžiu, suglaudus viską, viena atsimink:
⁵⁴⁵ Visų menų išmokė žmones Prometėjas.

CHORAS

Tad bent dabar žmonėms per daug nebūk naudingas
 Ir neapleisk savęs, patekusio nelaimėn.
 O viltį aš turiu, kad tu, numetęs pančius,
 Dar būsi ne menkesnis ir už patį Dzeusą.

PROMETĖJAS

- ⁵⁵⁰ Toli gražu negreit lemtingasis likimas
 Įvykdys visa tai — dar begalės kančių,
 Nelaimių tūkstančiai mane turės prislėgti.
 Tiktai tada šių pančių aš išvengt galėsiu:
 Už būtinybę juk gudrumas daug silpnesnis.

CHORAS

- ⁵⁵⁵ O pasakyk, kas laiko būtinybės vairą?

PROMETĖJAS

Trys moiros ir kerštingosios erinijos.

CHORAS

Nejaugi Dzeusas bus silpnesnis ir už jas?

PROMETĖJAS

To neišvengs jįsai, kas jam likimo skirta.

CHORAS

O kas gi skirta jam, be amžinos valdžios?

PROMETĖJAS

⁵⁶⁰ Tau nevalia žinot, ir to manęs neklausk.

CHORAS

Jei taip slepi, matyt, tai bus kažkas didinga.

PROMETĖJAS

Jūs pašnekėkite geriau apie ką kita,

O apie tai dabar ne laikas trimituot.

Tylėti aš turiu kaip išmanydamas,

⁵⁶⁵ Nes, šitą paslaptį išsaugojęs, išvengsiu

Nelaimių šiurpulingų ir gėdingų pančių.

A N T R A S S T A S I M A S

CHORAS

I s t r o f a

Tegu niekad visagalis Dzeusas,

Šio pasaulio išdidus valdovas,

Mano godoms nesidaro priešas.

⁵⁷⁰ Negaišuodama dievams aš noriu

Atnašauti pagarbių aukų,

Skersdama jiems jaučių prie dainingo

Okeano tėviškų krantų.

Tegu būna skaisčios mano kalbos.

⁵⁷⁵ Tegu man palieka šitie norai

Ir many negęsta niekados.

I a n t i s t r o f a

Saldu, kai viltys drąsios

Ilgą gyvenimą lydi

Ir kai gaivina sielą

580 Džiaugsmas šviesusis.
 Bet aš drebu išvydus,
 Kaip tave plėšo
 Skausmas beribis.
 Nes, Dzeuso nepabūgęs,
 585 Tu sumanei patsai
 Per daug, o Prometėjau,
 Išaukštint mirtinguosius.

II strofa

Pagalvok, koksai nedėkingumas,
 O bičiuli, už visas malones!
 590 Pasakyk, kokios iš trumpaamžių
 Paramos sulaukei ar pagalbos.
 Argi tu ikšiol nepažinai
 Tos silpnybės jų nepajėgios,
 Panašios į sapną? Josios pančiai
 595 Slegia mirtingųjų aklą gentį.
 Niekad Dzeuso sukurtos darnos
 Nepranoks sprendimai trumpaamžių!

II antistrofa

Aš tai patyriau, Prometėjau,
 Išvydus tavo žiaurią dalią.
 600 Visai kitokia nei dabar
 Mane daina skrajūnė lankė,
 Kai aš per tavo vestuves
 Prie tavo guolio ir maudyklės
 Vedybinę giedojau giesmę,
 605 Kai mano sesę Hesionę¹⁹
 Tu paviliojai dovanom
 Ir ją vedei kaip tikrą žmoną.

Pasirodo I j o²⁰, beprotė su karvės ragais ant kaktos

IJO

Koksai čia kraštas? Kas jame gyvena?
 Kuo tas vardu, kurį čionai matau
 610 Žabojamą šio krašto akmenynų?

Kokia audra palaužė jo jėgas?
 Už ką tave taip pražūtingai baudžia?
 Tu man atleisk, kuriam gale pasaulio
 Aš klaidžioju, nelaimių nukamuota?

615 Oi, oi, deja! Deja!
 Ir vėl mane tas pats gylys kankina,
 Šešėlis Argo, kilusio iš žemės!
 Jį nuvaryk, o žeme, man baisu
 Šį piemenį regėti tūkstantakį.
 620 Keliauja jis, klausta jo žvilgsnį lydi —
 Nė mirusio jo žemė nepaslėps!
 Jisai mane, iš pragaro išnėręs,
 Vis persekioja nuolat nelaimingą,
 Ir alkana smiltynuose pajūrio
 625 Klajoju aš be atvangos, be tikslo...

S t r o f a

Vamzdeliai gi, vašku pildyti, skamba²¹
 Miegūsta gaida. Vargas man, deja!
 O, vargas man! Kurlink, kurian kraštan
 Nublokš mane šios tolimos klajonės?
 630 Ir pasakyk, sūnau žiaurusis Krono,
 Kokią gi kaltę manyje radai?
 Kuo aš kalta, kad tu esi paskyręs
 Man šitą kančią? Vargas man, dėl ko
 Siaubingo gylio gainiojamą vargšę
 635 Taip kankini, netekusią galvos?
 Mane sudegink ugnimi savąja
 Ar žemėje mane giliai paslėpk,
 Ar jūron mesk pabaisoms sudraskyti!
 Tik išklausyki šias maldas, valdove!
 640 Per daug mane klajonės šios gausingos
 Užgrūdino, o negaliu patirti,
 Kur aš išvengt galėsiu šių kančių.
 Raguotosios merginos šauksmą ar girdi?

PROMETĖJAS

Kas gali neišgirsti gainiojamos gylio
 645 Merginos Inacho? Jinai, aistringa meile

Uždegus Dzeusui širdį, priversta dabar
Be paliovos bėgioti, nes Hera nekenčia jos.

A n t i s t r o f a

IJO

Tu iš kur pažįsti mano tėvo vardą?
Taigi nelaimingai pasakyk merginai,
650 Kas esi, belaimi, kas tu, kurs teisingai
Kenčiančią merginą taip pavadinai,
Paminėjęs netgi deivės siųstą ligą,
Kur mane džiovina ir skausmingai plėšo
Nirštančiais dygliais.

655

Atvykau, o varge, šuoliais alkana
Bėgdama nuo Heros nuoskaudų piktų,
Jos rūsčių sprendimų žiauriai iškankinta.
Vargas man, ar rastum iš nelaimingųjų
Tokį, kurs kentėtų lygiai su manim?

660

Pasakyk man aiškiai, kas manęs dar laukia.
Ką kentėt turėsiu? Priemonę parodyk,
Nuo ligos šios vaistą, jei žinai tik tokį!
O, patark merginai, klaidžiojančiai vargšei!

PROMETĖJAS

Tau pasakysiu aiškiai, ką žinoti trokšti,
665 Mįslių nepainiodamas, žodžiais paprastais,
Kaip juk ir pridera į bičiulius byloti:
Žmonėms kurs davė ugnį, Prometėjas,— aš!

IJO

O tu, išganymą visiems žmonėms atnešęs,
Drąsusis Prometėjau, čia dėl ko kenti?

PROMETĖJAS

670

Aš neseniai baigiau nelaimių savo raudą.

IJO

O man ar šios malonės nesuteiktum tu?

PROMETĖJAS

Ko nori, klausk ir viską iš manęs patirsi.

IJO

Atleisk man: prie uolos kas prikėlė tave?

PROMETĖJAS

Ranka Hefaisto, o sprendimas — Dzeuso.

IJO

⁶⁷⁵ Už kokias gi kaltes kenti tu tokią bausmę?

PROMETĖJAS

Vien tiek ir ne daugiau galiu aš tau paaiškint.

IJO

Tai bent parodyk man klajonių mano galą

Ir pasakyk, kada nebekentėsiu aš.

PROMETĖJAS

To nežinoti tau geriau bus nei žinoti.

IJO

⁶⁸⁰ Tu nuo manęs neslėpk, kas lieka man kentėti.

PROMETĖJAS

Negaila šią malonę padaryti tau.

IJO

Tai ko gi tu gaišti ir nesakai man visko?

PROMETĖJAS

Nenoriu sąmyšio sukelti tavo dvasioj.

IJO

Šis tavo rūpestis jau man nemalonus.

PROMETĖJAS

⁶⁸⁵ Jei taip jau trokšti tu, kalbėsiu. Tai klausyk.

CHORAS

Palauk. Nedidelę ir man suteik malonę:

Pirmiau patirkime tą visą jos nelaimę,

Jai pačiai pasakojant piktą savo dalią,

Paskui tu jai praneši likusius vargus.

PROMETĖJAS

⁶⁹⁰ Tu privalai, Ijo, maloniai jų klausyti,

Juoba kad tavo tėvo sesers jos yra²².

Nes skūstis ir raudot dėl savojo likimo

Tada, kai ašarą iš girdinčių kam nors

Išspausti tai galės,— nėra dalykas tuščias.

IJO

⁶⁹⁵ Dėl ko turėčiau aš nepaklausyti jūsų?

Ko trokštat, visa jums papasakosiu aiškiai.

Tačiau kalbėdama aš raudu, prisiminus

Tą dievo siųstą audrą, grožio sunykimą,

Kurs nelaimingąją mane staiga užgriuvo.

⁷⁰⁰

Be paliovos tada regėjimai naktiniai

Po mano kambarius mergautinius skrajojo
 Ir šiuos švelnius žodžius kartojo nuolatos:
 „O tu, didžiai laiminga, įstabi mergele,
 Ko mergauji taip ilgai, jei yra tau lemtos
 705 Jungtuvės garbingiausios? Uždegei tu Dzeusą
 Strėle aistros galingos; su tavim jis trokšta
 Pasidalyti meile. Tu gi, o mergaite,
 Neniekink Dzeuso guolio, bet išeišk į Lernos²³
 Derlingas ganyklas prie kaimenių ir tvartų
 710 Tėvelio tavojo, idant ir Dzeuso akys
 Galėtų pailsėt po ilgesio geismingo“.
 Tokie sapnai mane per ištisas naktis
 Kamavo, nelaimingą, kol savajam tėvui
 Pareikšti išdrįsau apie nakčių kankynę.
 715 Ir į Pitoją jis, ir į Dodonę tąsyk²⁴
 Ne vieną kartą savo žmones siuntė klausti,
 Kaip turi žodžiais ar darbais dievams įtikti.
 Parnešdavo jie jam iš ten žosmių daugprasmių,
 Vis nesuprantamai, miglotai išreikštų.
 720 Bet Inachas galop sulaukė ištarmės,
 Kuri aiškiausiai žodžiais liepė įsakmiai
 Iš tėviškės namų visai mane išvyti
 Ir leisti klaidžioti po tolimus kraštus.
 O jei įsakymo jis vykdyt nenorėtų,
 725 Tada ugninį žaibą Dzeusas jam atsiųstų,
 Kuris jo giminę išnovytų visai.
 Įtikintas tokių Loksijo²⁵ pranašysčių,
 Mane išvyti ryžos tėvas iš namų,
 Nenoromis mane nenorinčią išvarė,
 730 Bet, Dzeuso pažabotas, tai įvykdė jis.
 Pakito man tuoj pat ir išvaizda, ir protas.
 Kaip matote, dabar esu raguota. Nuolat
 Gylys mane skausmingai gilia aštriaburnis.
 Siutingais šuoliais aš mečiausi prie girdyklos
 735 Kerchnėjos²⁶ srovingosios ir viršūnės Lernos.
 Mane lydėjo ten piemuo, iš žemės kilęs,
 Kiršus be galo Argas, ir takus manuosius
 Jis nesuskaitomom stebėjo akimis.
 Bet atėmė staiga likimas netikėtas

740 Gyvybę jam pačiam. Mane gi varinėja
 Po tolimus kraštus šmaikštus dievų botagas.
 Ir nepaliaujamai gylys mane kankina.
 Girdėjai tai, kas buvo. Jei tikrai dabar
 Tu pasakyt gali, kas man išvargti lieka,
 745 To nuo manęs neslėpk. Iš gailesčio tiktai
 Nešildyk sielos man tu žodžiais melagingais,
 Nes pramani kalba yra liga bjauriausia.

CHORAS

Oi! Oi! Deja! Užtenka!
 Aš niekad, niekad nemaniau,
 750 Kad tokios keistos kalbos
 Pasiuks mano ausis!
 Tai nepakenčiama, baisu!
 Kokia kančia, kokia skriauda siaubinga!
 Tai lyg akstis aštriausia
 755 Verte man veria sielą!
 O varge, varge! O likime!
 Apie Ijo žiauriausią dalią
 Mąstydamą, visa aš virpu.

PROMETĖJAS

Tu per anksti vaitoji, baimės apsiausta,—
 760 Palauk, kol sužinosi visa tai, kas lieka.

CHORAS

Kalbėk, neslėpki nieko: sergantiems saldu
 Ir likusius skausmus pažint iš anksto aiškiai.

PROMETĖJAS

Pirmesnę prašymą lengvai aš jums išpildžiau:
 Jūs troškote anksčiau, kad viską ji pati
 765 Papasakotų jums apie vargus savuosius.
 Dabar klausykite, kokias kančias reikės
 Jaunuolei šitai dar nuo Heros iškentėti.
 O tu žodžius manuosius, Inacho dukter,
 Į širdį įsidėk: jie tau nurodys kelią.
 770 Į saulę tekančią pirmiausia atsigręžus,
 Per neariamus tu iš čia žygiuok laukus.
 Pas klajoklius skitus atvyksi. Jie namuos
 Pintiniuose gyvena ant greitų vežimų,
 Ore aukštai pakibę, šaunančiais iš tolo

- 775 Lankais apkarstyti. Prie jų nė nesiartink,
 Bet eik pro šalį tą, laikydamosi nuolat
 Skardingo jūros kranto, kur dejuoja bangos.
 Ten iš kairiosios pusės gelždirbiai ir kalviai
 Gyvena chalibai²⁷. Jų saugotis tau reikia:
- 780 Laukiniai jie visai ir žiaurūs svetimšaliams.
 Prie upės Atžaros, pateisinančios vardą²⁸,
 Atvyksi tu; per ją nepersikelsi tolei
 (Nes persikelt sunku), kol prie paties Kaukazo,
 Aukščiausio iš kalnų, tu neprieisi. Upė
- 785 Iš jo viršūnių savo iškvepia galybę.
 Įveikus aukštumas visai šalia žvaigždžių,
 Toliau tau tiesiai į pietus reikės žingsniuoti.
 Ten minios amazonių, priešininkų vyrams
 (Vėliau Temiskirėj joms įsikurti teks,
- 790 Prie Termodonto upės²⁹ — ten rūsčiosios jūros
 Yra nasrai plėšrieji, pamotė laivų
 Ten Salmidesija³⁰, jūreiviams atšiauriausia),
 Bet tau labai mielai nurodys josios kelią.
 Prie sąsmaukos tada Kimeriškos atvyksi
- 795 Ties pat siauriausiais vartais jūros. Ją palikus,
 Per sąsiaurį turėsi žengt drąsia širdim.
 O mirtingiesiems liks per amžius tavo žygio
 Didingas atminimas: Bosforas dėl jo
 Ir vardą savo gaus³¹. Galop Europos dirvą
- 800 Apleidusi, atvyksi Azijos žemynan.
 Ar neatrodo jums tasai dievų valdovas
 Tiek pat visur žiaurus ir lygiai prievartingas?
 Juk, trokšdamas su mirtingąja susijungti,
 Jis, dievas, pasmerkė tokioms klajonėms ją.
- 805 Sunkus, mergele, tau piršlėm jaunikis teko.
 Nes to, ką iš manęs esi dabar išgirdus,
 Dar net nė įžanga laikyti negali.

IJO

O, vargas man! Deja! Deja!

PROMETĖJAS

Ir vėl tu dūsauji ir aimanuoji? Ką gi

810 Darysi, jei patirsi likusias nelaimes?

CHORAS

Tu pasakysi jai, ką dar turės kentėti?

PROMETĖJAS

Juk tai audringa jūra negandų šiurpių.

IJO

Tai kam gyventi man? Ko greitomis nuo šitos
Stačios uolos žemyn nepuolu aš iš tikro,

⁸¹⁵ Kad išsilaisvinčiau iš šių visų vargų,
Į žemę atsitrenkus? Nes geriau iš karto
Numirti nei kentėti ištisas dienas.

PROMETĖJAS

O jei reikėtų tau skausmus manuosius kęsti?

Juk man likimo net numirt nėra nulemta

⁸²⁰ (Išsivadavimas tai būtų iš kančių!).

Dabar gi nematyt vargų manųjų galo,
Kol Dzeusas nuo valdžios nušalintas nebus.

IJO

Tai Dzeusas iš tiesų bus nuverstas nuo sosto?

PROMETĖJAS

Turbūt pradžiugintų šis įvykis tave.

IJO

⁸²⁵ Kaip nesidžiaugčiau aš, kentėdama nuo Dzeuso?

PROMETĖJAS

Kad taip iš tikro bus, tau leidžiama žinoti.

IJO

O kas galės atimt iš jo valdovo skeptrą?

PROMETĖJAS

Tušti ir neprotingi jo paties sprendimai.

IJO

Kuriuo būdu? Sakyk, jei nenustoji nieko.

PROMETĖJAS

⁸³⁰ Kartumo jam suteiks jo būsimos jungtuvės.

IJO

Jis žmoną ves ar deivę? Jei gali, sakyk.

PROMETĖJAS

Kam klausi? Apie tai negalima kalbėti.

IJO

Ar situoktinė jį nuo sosto nuvarys?

PROMETĖJAS

Ji sūnų pagimdys, už tėvą pranašesnį.

IJO

⁸³⁵ Ir Dzeusas negalės išvengti šios lemties?

PROMETĖJAS

Ne, negalės, kol aš, iš pančių išvaduotas...

IJO

O kas gi išvaduos, jei Dzeusas to nenori?

PROMETĖJAS

Tai palikuoniui tavo lemta padaryti³².

IJO

Ką tu sakai? Tave išlaisvins mano vaikas?

PROMETĖJAS

⁸⁴⁰ Po dešimties kartų trečiosios giminės.

IJO

Man prasmę šios žosmės atspėti dar sunku.

PROMETĖJAS

Tai ir vargų savųjų nesistenk patirti.

IJO

Ką man esi žadėjęs, nenuslėpk dabar.

PROMETĖJAS

Aš vieną iš dviejų tau dovanosiu sakmę.

IJO

⁸⁴⁵ O iš kokių? Sakyk ir duok man pasirinkti!

PROMETĖJAS

Tai rinkis: arba tau aš pasakysiu aiškiai,
Kas lieka tau kentėt, ar kas mane išlaisvins.

CHORAS

Iš šių dviejų malonių vieną jai parodyk,
O kitą man suteik. Neniekinink mano žodžių:

⁸⁵⁰ Jai klajones paskelbk, kurias klajoti lieka,
O man vaduotoją. Štai šito trokštu aš.

PROMETĖJAS

Jei taip geidaujate, aš prieštaraut nenoriu
Ir pasakysiu visa, ko panūdot jūs.

Klaidžiąsias keliones aš tau, Ijo, atskleisiu.

⁸⁵⁵ Širdies lentelėse įrašius jas, atmink.

Per tėkmę perėjus, dviejų žemynų ribą,
Link saulės lankomų rytų liepsnotaveidžių,

Ir, persikėlusį per ošiančiąją jūrą,
 Kistenės³³ lygumas gorgoniškas pasieksi,
 860 Forkidės³⁴ kur gyvena, trys merginos — senės,
 Panašios į gulbes. Jos bendrą valdo akį
 Ir vieną dantį turi. Ir į jas nei saulė
 Nežvelgia spinduliais, nei mėnuo panaktinis.
 O šalia jų — gorgonės, trys sparnuotos sesės,
 865 Kur gyvates, ne plaukus, turi ant galvos.
 Nekenčia žmonės jų: kiekvienas mirtingasis,
 Išvydęs jų veidą, tuoj kvėpavęs liaujas.
 Tokių dalykų tau reikėtų pasisaugot.
 Bet apie kitą baisų reginį klausyk.
 870 Tu saugokis taip pat ir aštriasnapių grifų,
 Šunų tyliųjų Dzeuso³⁵, ir raitos kariaunos
 Vienakių arimaspu³⁶, kur aplink auksinę
 Plutono upės tėkmę kraštą apgyvenę.
 Prie jų nė nesiartink. O po to atvyksi
 875 Į žemę tolimą, pas juodą gentį. Saulės
 Šaltinių kraštas ten, prie etiopų upės³⁷.
 Tu, pagal jos krantus judėdama pirmyn,
 Prieksi nuolydį; iš Biblo aukštumų³⁸
 Ten Nilas šventą srovę, gert malonią, leidžia.
 880 Jis ir nuves tave į Nilotidę, šalį
 Trikampę tą³⁹, kur tau ir ainiams tavo lemta
 Atokiai esančią įkurti nausėdiją.
 Jei nesuprantamo ar neaiškaus paliko
 Iš viso to kas nors — paklausk dar antrą sykį
 885 Ir aiškiai pasistenk suprasti visa tai.
 Juk laiko aš turiu daugiau, negu kad noriu.

CHORAS

Jei tau kas nors dar liko ar esi praleidęs
 Ką nors iš to, ką jai papasakot turėjai
 Apie didžiai gaištingas josios klajones,
 890 Tai pasakyk. O jei tu pasakei jau viską,
 Tai dar parodyk mums ir antrąją malonę,
 Kurios mes prašėme, o tu neužmiršai.

PROMETĖJAS

Apie kelionę savo viską ji išgirdo.
 O kad žinotų ji, kad klausė netuščiai,

- 895 Aš pasakysiu jai, ką iškentėt jai teko,
 Kol čia atvykt turėjo. Tai manųjų žodžių
 Tikrumo jai ir bus įrodymas geriausias.
 Apsakymų didžiausią tuntą aš praleisiu
 Ir eisiu prie paties klajonių tavo galo.
 900 Kai į molosų šalį⁴⁰, taigi, atvykai,
 Per gaugarą Dodonės, kur orakulas
 Yra garsus ir sostas Dzeuso Tesprotiškio⁴¹,
 Neįtikėtinas stebuklas atsitiko:
 Prašneko į tave šventieji ažuolai,
 905 Kurie tave aiškiausiai ir be mįslingumo
 Pasveikino kaip taurią Dzeuso sutuoktinę,
 Jei tau tokia garbė patiktų ateity.
 Po to, įsiutusi, tu jūros pakraščiu
 Prie Rėjos įlankos plačiausios nuskubėjai,
 910 Iš kur, paklydusi, nubėgai vėl atgal.
 O ateities laikais ta įlanka turės,
 Gerai žinok tatai, Ijoniškosios vardą⁴²,
 Ir tai visiems žmonėms primins šį tavo žygį.
 Štai tau įrodymas, kad aš protu savuoju
 915 Daugiau galiu regėt, nei matoma kitiems.
 O tai, kas lieka, jums ir jai drauge sakysiu,
 Bendrus kalbų pirmųjų pėdsakus užėjęs.
 Yra Kanobo⁴³ miestas žemės pakrašty,
 Prie Nilo sąnašų ir žiočių. Būtent čia
 920 Tave ir vėl protingą Dzeusas padarys,
 Ranka švelniąja savo vien tik palytėjęs.
 Tu juodąjį tada Epafą pagimdysi,
 Kurs iš gimimo būdo vardą savo gaus⁴⁴.
 Ir ims jis gausų derlių iš visų tų žemių,
 925 Kurias drėkina dosniai Nilas plačiasrovis.
 Po jo karta penktoji penkiasdešimtvaikė
 Ne savo noru vėl į Argą atkeliaus⁴⁵.
 Tai moteriškos bus. Ir jos norės jungtuvių
 Su savo giminaičiais pusbroliais išvengti.
 930 O šie, sužadinti lyg vanagai plėšrieji,
 Trumpam nuo vejamų balandžių atsilikę,
 Atvyks ir sieks jungtuvių, nors ir neturėtų
 Jų siekti. Dievas gi atims gyvybę jiems,

- Ir juos pelasgų žemei⁴⁶ lemta bus priglausti.
⁹³⁵ Sutramdys juos Arėjas, moterų ranka,
 Nakties globojama, išdrįšęs nužudyti.
 Taip, vyrui kiekvienam žmona atims gyvybę,
 Krūtinėj paskardinus peilį dviašmenį.
 Tegu tik mano priešai tokią meilę mato!
⁹⁴⁰ Bet vieną iš merginų apkerės aistra
 Ir negalės jinai, netekus ryžtingumo,
 Užmušti sutuoktinio kaip sumaniusi.
 O iš dviejų blogybių pasirinks geriau
 Būt laikoma baile nei žmogžude šlykščiaja.
⁹⁴⁵ Ir pagimdys jinai valdovų Argo gentį.
 Ilgai kalbėčiau aš, jei pasakočiau viską.
 Iš šitos giminės iš tikro kils drąsuolis,
 Garsus lankanešys, kurs iš vargų mane
 Išlaisvins. Pranašystę tokią man apreiškė
⁹⁵⁰ Temidė motina, senovės titanidė.
 O kaip, kada tai buvo — apie tai kalbėt
 Reikėtų ilgą laiką, ir jokios naudos,
 Patyrus visa tai, nė kiek tu nelaimėtum.

IJO

O varge, varge!

- ⁹⁵⁵ Ir vėl mane mėšlungis traukia,
 Ir degina beprotis įsiutimas.
 Ir vėl ugninis spangio geluonis
 Mane kankina.
 Iš baimės daužo man širdis krūtinę.
⁹⁶⁰ Ir aš be perstojo vartau akis,
 Kur bėgu, nežinodama. Vėl blaško
 Mane padūkęs kvapas įsiutimo.
 Nebevaldau liežuvio, ir be tikslo
 Į negando šlykštaus bangas
⁹⁶⁵ Šie mano žodžiai daužos drumzlini.

I j o, gylio kankinama, išbėga

CHORAS

S t r o f a

Tikrai, tikrai tas išmintingas,

Kurs pirmas širdyje nešiojo
 Ir liežuviu paskelbė mintį,
 Jog giminiuotis kiekvienam
 970 Pagal save geriausiai būtų.
 O tas, kurs dirba rankų darbą,
 Neturi trokšti sutuoktuvių
 Nei su išlepintomis turto,
 Nei su išaukštintom kilmės.

A n t i s t r o f a

975 O, kad niekad, kad niekad,
 O galingosios moiros, kad niekad manęs nematytumėt
 Bendrininkės kilnaus Dzeuso guolio!
 Ir kad dangiško vyro nesiekčiau!
 Nes aš virpu, regėdama čia,
 980 Kaip nekenčianti vyro Ijo mergystė,
 Žiauriai plėšoma Heros sukeltų nelaimių,
 Nelaimingai klajoja...

E p o d a s

Lygiųjų aš jungtusių nebijau,
 Bet į mane dievų galingų meilė
 985 Tenemeta lemtingo savo žvilgsnio.
 Tokios kovos kovoti negaliu:
 Be išdavų jos pastangos palieka.
 Nė nežinau, kuo tapti aš turėčiau,
 Ir kaip išvengti Dzeuso nutarimų.

PROMETĖJAS

990 Nors Dzeusas mintyse dar pilnas išdidumo,
 Tačiau ir nusižemint laikas jam ateis.
 Mat rengiasi jį sutuoktuves iškelti,
 Kurios jį ilgainiui turės numest nuo sosto
 Ir nuo valdžios nušalint. Tąsyk tėvo Krono
 995 Įvykęs bus visai senasis prakeikimas,
 Kuriuo prakeikė Dzeusą, virsdamas nuo sosto.
 Tikrosios išėties iš šitokių nelaimių
 Nė vienas iš dievų parodyt jam negali,

Išskyrus vien mane. O aš žinau aiškiausiai,
¹⁰⁰⁰ Koku būdu jį galėtų išsigelbėt.
 Dėl to tegu dabar sau sėdi ir raminas,
 Pasitikėdamas aukštybių griaudimu,
 Ugningą vylyčią kratydamas ranka,
 Nes tai ničnieko jam nebegalės padėti:
¹⁰⁰⁵ Jis negarbingai kris žiauriuoju kritimu.
 Mat neįveikiamą jis rengia nejučiom
 Pats prieš save dabar kovotoją siaubingą,
 Kuris už žaibą ras dar galingesnę liepsną
 Ir griausmą, pranašesnę netgi už perkūną.
¹⁰¹⁰ Sutramdys šis tridantį, ietį Poseidono,
 Pabaisą jūros tą ir drebintoją žemės.
 O atsidūręs tokioje nelaimėj Dzeusas
 Supras, kiek skiriasi vergystė nuo valdžios.

CHORAS

Tu Dzeusui pranašauji vien tik tai, ko trokšti.

PROMETĖJAS

¹⁰¹⁵ Be to, ko noriu aš, sakau, kas išsipildys.

CHORAS

Tai reikia spėt, kad Dzeusas susilauks valdovo?

PROMETĖJAS

Ir sunkesnius vargus už šiuos turės pakelti.

CHORAS

Kaip žodžių panašių ištarti nebijai?

PROMETĖJAS

O ko bijosiu aš, jei mirti man nelemta?

CHORAS

¹⁰²⁰ Bet tau galės uždėti dar skaudesnę bausmę.

PROMETĖJAS

Tegu sau uždeda: aš viskam pasirengęs.

CHORAS

Kas gerbia Adrastėją⁴⁷, tas yra išminčius.

PROMETĖJAS

Tai garbink ir maldauk, ir pataikauk valdovams,

O man mažiau už nieką rūpi tavo Dzeusas!

¹⁰²⁵ Tegū šį trumpą laiką veikia jis ir valdo,

Kaip nori: jam neteks ilgai dievų valdyti.

Bet štai aš pasiuntinį Dzeuso čia matau,

Valdovo naujojo visų uoliausią tarną.
Turbūt nepaprasta ką nors jis man praneš.

Pasirodo H e r m i s

HERMIS

¹⁰³⁰ Aš tau, gudruoli, tau, kandžiausiam iš kandžiausių,
Išdrįsusiam trumpamžiams garbę dovanoti
Ir prieš dievus kaltam, ugniavagiui, sakau:
Nurodyt jungtuves tau liepia mano tėvas,
Kurios, kaip tu giries, pašalins jį nuo sosto.
¹⁰³⁵ Man be jokių mįslių išpasakok tatai,
Ir viską kuo smulkiausiai, kad man antrą sykį
Netektų čia keliaut. Nes juk matei, kad Dzeuso
Suminkštint neįstengsi šitaip, Prometėjau.

PROMETĖJAS (*pašaiptai*)

Tai bent tikra kalba tarnaujančio dievams!
¹⁰⁴⁰ Kokia ji iškilminga ir pilna puikybės!
(*Su pykčiu*)
Naujokai esat jūs, naujoviškai ir valdot.
Įsivaizduojat sau, kad liūdesys negali
Tvirtovių jūsų siekti. Argi nemačiau,
Kaip iš tvirtovių šitų krito du valdovai⁴⁸?
¹⁰⁴⁵ Ir pamatysiu aš, kaip nubildės trečiasis,
Kurs viešpatauja šiandien. Šitas jo kritimas
Pats gėdingiausias bus, ir jis įvyks netrukus.
Gal kartais tau atrodo, kad naujų dievų
Turėčiau aš bijot arba prieš juos drebėti?
¹⁰⁵⁰ Nė kiek! Nė trupučio! O tau geriau patarsiu
Vėl nuskubėt keliu, kuriuo esi atvykęs,
Nes nieko iš manęs patirti neįstengsi.

HERMIS

O juk į šitokių skaudžių nelaimių uostą
Tik per puikybę savo tu esi patekęs.

PROMETĖJAS

¹⁰⁵⁵ Aš savo nelemties į tavąją vergystę,
Gerai įsidėmėk, neišmainyčiau niekad.
Nes aš greičiau vergausiu kad ir šitai uolai,
Nei būsiu pasiuntiniu ištikimu Dzeuso.

(*Okeanidėms*)

Mat reikia įžūliai su įžūliaisiais elgtis.

HERMIS

¹⁰⁶⁰ Atrodo, tau smagi ši būklė dabartinė.

PROMETĖJAS

Ar man smagi? Mielai matyčiau savo priešus

Taip besismaginant — jų tarpe ir tave.

HERMIS

Tai dėl nelaimių tavo aš taipogi kaltas?

PROMETĖJAS

Visi dievai man šlykštūs, kalbant atvirai,

¹⁰⁶⁵ Nes jie už gera man piktu atsिमokėjo.

HERMIS

Tau protą atėmė, matyt, smarki liga.

PROMETĖJAS

Jei priešų neapkęst — liga, tai aš — ligoonis.

HERMIS

Tavęs laimingo nieks pakęsti negalėtų.

PROMETĖJAS

Deja!

HERMIS

Štai šito žodžio Dzeusas nepažįsta.

PROMETĖJAS

¹⁰⁷⁰ Bet laikas subrandins ir jį išmokys visko.

HERMIS

O tu dar neišmokai būti išmintingas.

PROMETĖJAS

Dar ne. Nes su tavim nė nekalbėčiau, verge!

HERMIS

Ko trokšta tėvas, rodos, nesakysi nieko.

PROMETĖJAS (*ironiškai*)

Kodėl gi ne! Juk taip aš jam esu dėkingas!

HERMIS

¹⁰⁷⁵ Tu iš manęs šaipaisi kaip iš kokio vaiko!

PROMETĖJAS

O ar ne vaikas tu? O ar ne dar kvailesnis,

Jei iš manęs ką nors tikiesi sužinoti?

Nėra tokios kančios, nėra tokios gudrybės,

Kuria mane priverstų Dzeusas tai paskelbti,

¹⁰⁸⁰ Kol dar nenuimti man šie gėdingi pančiai.
 Todėl tegu sau svaido jis liepsningą žaibą
 Ir drebia baltasparniais sniego tumulais,
 Tegu sumaišo viską griausmas požeminis.
 Tai nepalenks manęs, ir aš nepasakysiu,
¹⁰⁸⁵ Kas ilginiui turės nuversti jį nuo sosto.

HERMIS

Tu pagalvok, ar tau galės tai būt naudinga.

PROMETĖJAS

Seniai tas nutarta ir apgalvota buvo.

HERMIS

Išdrįsk, o beproti, išdrįsk gi pagaliau
 Teisingai samprotaut apie nelaimės savo.

PROMETĖJAS

¹⁰⁹⁰ Tu nusibodai man ir veltui mėginai
 Mane įtikinti lyg bangą vandenyno.
 Tegu į tavo galvą niekad neateina
 Mintis, kad aš galiu, pabūgęs Dzeuso keršto,
 Pasidaryt romus ir dar maldauti imsiu
¹⁰⁹⁵ Visų nekenčiamą, į jį rankas ištiesęs
 Lyg moteris kokia, kad jis mane iš šitų
 Grandinių išvaduočiau. Niekad to nebus!

HERMIS

Aš, rodosi, per daug ir veltui čia kalbėjau.
 Juk mano prašymai kietos tavo širdies

¹¹⁰⁰ Nė kiek nejaudina. Kaip jaunas kumelys
 Tu žašlus kandžioji ir prieš vadžias kovoji.
 Tačiau tu smarkauji gudraudamas silpnai:
 Juk vienas išdidumas be grakštesnio proto —
 Suprast patsai gali — mažiau už nieką reiškia.
¹¹⁰⁵ Bet pagalvok, kas bus, jei mano šitie žodžiai
 Tavęs neperkalbės. Kokia audra nelaimių
 Ir skausmo potvynis turės tave užlieti!
 Pradžioj šį aukštą skardį tėvas sudaužys
 Perkūnais ir žaibais. Šiurkščiam uolos glėby
¹¹¹⁰ Tave gramzdindamas, paslėps jis tavo kūną.
 Bet pagaliau, kai baigsis ilgas laiko tarpas,
 Tu grįši vėl į šviesą. Čia tave užpuls
 Sparnuotas Dzeuso šuo, erelis kraugeringas.

Kasdien atskrisdamas kaip neprašytas svečias,
¹¹¹⁵ Jis juodas kepenis tavąsias godžiaiės
 Ir tavo stambų kūną į skutus suplėšys.
 Ir šitokios kančios tu nesulauksi galo,
 Kol iš dievų kuris vargų tavųjų našą
 Sutiktų perimti ir panorėtų žengti
¹¹²⁰ Pas saulės spindulių nelankomąjį Hadą,
 Į pat gelmes tamsiąsias Tartaro niūraus.
 Tad pagalvok geriau; čia tau ne pramanytas
 Gyrimasis tiktai, o kalbos kuo rimčiausios.
 Nes Dzeuso lūpos jokio melo nepažįsta,
¹¹²⁵ Kiekvieną savo žodį vykdo jis tiksliai.
 Apsimąstyk ir ryžkis; niekad nemanyk,
 Kad būti išdidžiam geriau negu protingam.

CHORAS

Mums rodos, Hermis sako tau teisybę.
 Jis ragina tave, puikybės atsisakius,
¹¹³⁰ Protingos išminties geriau pasieškoti.
 Jo paklausyk. Nes gėda klysti išmintingam.

PROMETĖJAS

Žinojau aš, ką jis paskelbt atėjo.
 O kad nuo priešų kęsti privalau —
 Aš nematau čia nieko negarbingo.
¹¹³⁵ Todėl tegu jis svaiddo į mane
 Ugningo žaibo garbinius aštruosius!
 Tegų jis orą virpina griausmais,
 Tegų įsiunta nirtulingi vėjai,
 Ir kvapas jų iš pagrindų, galingai,
¹¹⁴⁰ Su šaknimis tesukrečia šią žemę!
 O jūrų bangos, uždamos piktai,
 Tesusimaišo su dangaus žvaigždynų
 Takais aukštaisiais! Tartare juodam,
 Sūkuriuose žiauriosios būtinybės,
¹¹⁴⁵ Tegų jisai gramzdina mano kūną!
 Visai užmušti jis manęs negali!

HERMIS

Tokių sprendimų ir tokių kalbų
 Tik iš bepročių tegali išgirst.
 Ar trūksta ko jo daliai nelaimingai,

- ¹¹⁵⁰ Kad virstų jis pamišėliu tikru?
 Ar jis žaboja savo beprotystę?
 (*Okeanidėms*)
 O jūs, kurios užjaučiat jo nelaimės,
 Iš šitų vietų traukitės tuojau!
 Kitaip rūstus maurojimas perkūno
- ¹¹⁵⁵ Jums protą gali žiauriai sužalot.

CHORAS

- Kitaip kalbėk ir kitą patarimą,
 Kuris labiau įtikintų, man duok.
 Nes žodžio šio, kurį dabar ne vietoj
 Man pasakei, pakelti negaliu.
- ¹¹⁶⁰ Kaip man drįsai pasiūlyti niekšybę?
 Drauge su juo aš noriu kęst ką reik.
 Aš įpratau bodėtis išdavikais
 Ir nepažįstu ydos aš kitos,
 Kurią už šitą niekinčiau labiau!

HERMIS

- ¹¹⁶⁵ Na, tai atminkit, ką aš jums kalbėjau.
 Ir, kai pagautos negando jūs būsit,
 Be reikalo nekaltinkit likimo!
 Ir nesakykit, kad nenumatyton
 Nelaimėn jus yra įstūmęs Dzeusas!
- ¹¹⁷⁰ Ne, ne! Įstumsit pačios jūs save!
 Juk ne staiga, ne slapčiomis atslinkęs,
 Apnarplios jus raizgus nelaimių tinklas:
 Juk viską pačios aiškiai žinot jūs.
 Kalta čia bus vien tik kvailystė jūsų!

PROMETĖJAS

- ¹¹⁷⁵ Ir iš tikrųjų, jau nebe juokais
 Visa štai žemė dreba ir siūbuoja!
 Mauroja štai kimus perkūno aidas,
 Ugningi žybsi žaibo garbiniai
 Ir dulkės sukas oro sūkuriuos.
- ¹¹⁸⁰ Vieni kitiems paskelbė žiaurią kovą,
 Sukilo vėjai. Šokdami piestu,
 Visi jie pučia priešingom kryptim.
 Išvien su jūra oras susimaišė!
 Tai šitaip aiškiai puola mane Dzeusas,

¹¹⁸⁵ Tikėdamas man baimės įvaryti.
O šventas varde motinos manos
Ir tu, dangau, kuris vairuoji šviesą,
Visoms būtybėms bendrą, juk matai,
Kaip neteisingai aš turiu kentėti!

*Griaudžiant perkūnui, skyla uola, ir Prometėja s pras-
menga žemèn*